

ERAY AKSIN ATAR

**FİKİR VE SANAT ESERLERİ HUKUKUNDA
YAYMA HAKKI VE KORUNMASI**

onikilevha
YAYINLAMA VE DAKTİLE KİTAPÇIĞI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

FİKRİ VE SANAT ESERLERİ HUKUKUNDA ESER VE ESER SAHİBİ

§1. FİKRİ HAK KAVRAMI	3
A. Genel Olarak	3
B. Fikri Hakların Gelişim Süreci	7
I. Karşılaştırmalı Hukukta	7
II. Uluslararası Düzenlemeler	17
III. Ulusal Düzenlemeler	21
C. Fikri Hak Teorileri	23
I. Tabii Haklar/Emek Teorisi	24

II. Fikri Mülkiyet Teorisi.....	25
III. Kişilik Hakkı Teorisi.....	27
IV. Faydacı Teori.....	29
V. Düalist Teori.....	30
VI. Monist Teori.....	30
VII. Eser Sahipliği Teorisi.....	31
D. Hukuk Düzeni İçerisinde Fikri Hakların Yeri.....	32
§2. FİKİR VE SANAT ESERLERİ HUKUKUNDA ESER VE ESER SAHİBİ KAVRAMI.....	36
A. Eser Kavramı.....	36
I. Genel Olarak.....	36
II. Fikir Ve Sanat Ürününün FSEK Kapsamında Eser Sayılmasının Şartları.....	39
a. Eserin, Fikri Bir Çaba Sonucu Ortaya Çıkması.....	40
b. Eser, Yaratıcısının Hususiyetini Taşımali.....	42
c. Eserin Şekillenmiş Olması.....	49
d. Eserin FSEK'te Belirtilen Eser Türleri İçinde Yer Alıyor Olması.....	50
aa. FSEK' te Sayılan Eser Türleri.....	52
aaa. İlim ve Edebiyat Eserleri.....	52
aaaa. Dil ve Yazı ile İfade Olunan Eserler, Bilgisayar Programları ve Hazırlık Tasarımları.....	53
bbbb. Sözsüz Sahne Eserleri.....	54
cccc. Estetik Niteliğe Sahip Olmayan İlmi ve Teknik Nitelikteki Fotoğraflar, Haritalar, Planlar, Projeler, Krokiler, Resimler, Mimari Projeler vb.....	55
bbb. Musiki Eserleri.....	55
ccc. Güzel Sanat Eserleri.....	58
ddd. Sinema eserleri.....	61
eee. İşlenmeler ve Derlemeler.....	63
B. ESER SAHİBİ.....	66
I. Asıl Eser Sahibi – İşlenme ve Derleme Eser Sahibi.....	68

II. Birden Fazla Kişinin Meydana Getirdiği Eser Sahipliği.....	70
a. Eser Ortaklığı.....	70
b. İştirak Halinde Eser Birliği	72

İkinci Bölüm

ESER ÜZERİNDEKİ YAYMA HAKKI VE SINIRLANDIRILMASI

§1. YAYMA HAKKI KAVRAMI.....	75
A. Genel Olarak Eser Üzerindeki Mali ve Manevi Haklar	75
B. Yayma Hakkı	77
I. Genel Olarak	77
II. Karşılaştırmalı Hukuk ve Uluslararası Düzenlemeler Açısından Yayma Hakkı	79
III. Yayma Hakkının Özellikleri.....	80
a. Bağımsızlık	80
b. Herkese Karşı İleri Sürülebilme.....	81
c. Miras Yoluyla İntikal Edebilme	81
d. Hukuki İşlemlere Konu Olabilme	82
e. Sınırlandırılabilir Bir Hak Olması	84
C. Eser Sahibinin Yayma Hakkı.....	84
I. Genel Olarak	84
II. Kiralama ve Ödünç Verme Hakkı.....	86
III. Satışa Çıkarılma ve Diğer Yollarla Dağıtım Hakkı	96
D. Bağlantılı Hak Sahiplerinin Yayma Hakkı.....	97
I. Genel Olarak	97
II. Komşu Hak Sahiplerinin Yayma Hakkı	98
a. İcracı Sanatçıların Yayma Hakkı	98
b. Fonogram Yapımcılarının Yayma Hakkı.....	105
c. Radyo – Televizyon Kuruluşlarının Yayma Hakkı.....	107
III. Film Yapımcılarının Yayma Hakkı	109

§2. YAYMA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI	110
A. Genel Olarak.....	110
B. Sınırlandırmanın Hukuka Uygunluğunun Denetiminde Üç Aşamalı Test	111
C. Süre Yönünden Sınırlama.....	115
D. Ülkesellik ve Tükenme İlkesi Çerçevesinde Sınırlama.....	117
E. Kamu Düzenini Koruma Amacıyla Sınırlama	123
F. Genel Menfaat Gerekçesiyle Sınırlama.....	125
I. Mevzuat ve İçtihatlardan Yararlanma Serbestisi	125
II. Söz ve Nutuklardan Yararlanma Serbestisi.....	127
G. İktibas.....	128
H. Özel Menfaat Gerekçesiyle Sınırlama	130
I. Engellilere Yönelik Hizmet Gerekçesiyle Sınırlama	131
I. Kamuya Tanınan Yetkiler Neticesinde Sınırlama	133
I. Devletin Faydalanma Yetkisi.....	133
II. Kamuya Mal Etme Yetkisi.....	134
§3. YAYMA HAKKININ MİRAS YOLUYLA İNTİKALİ.....	138

Üçüncü Bölüm

YAYMA HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN HUKUK DAVALARI

§1. HUKUK DAVALARINA İLİŞKİN ORTAK ÖZELLİKLER	145
A. Genel Olarak.....	145
B. Ortak Özellikler.....	146
I. Davanın Tarafları.....	147
a. Davacı.....	147
b. Davalı	150
II. Görevli ve yetkili mahkeme	151
a. Genel Olarak.....	151
b. Görevli Mahkeme.....	152

c. Yetkili Mahkeme	154
III. İspat Yüğü	156
IV. Zamanaşımı.....	159
§2. YAYMA HAKKININ HUKUK DAVALARI YOLUYLA	
 KORUNMASI	163
A. Genel Olarak.....	163
B. Koruyucu Davalar	164
I. Tespit Davaları.....	164
II. Tecavüzün Ref' i Davası.....	167
a. Tecavüzün Ref' i Davası Kapsamında Hak Sahibine	
Tanınan Seçimlik Haklar	170
aa. İmha Talebi.....	172
bb. Devir Talebi	173
cc. Bedel Talebi	174
III. Tecavüzün Men' i Davası.....	178
C. Tazminat Davaları.....	180
I. Genel Olarak	180
II. Kusura Dayalı Haksız Fiil Sorumluluğunun Şartları	182
a. Hukuka Aykırı Bir Fiilin Varlığı.....	182
b. Zarar	184
aa. Maddi Zarar.....	185
bb. Manevi Zarar.....	185
c. Kusur.....	189
aa. Kusur Çeşitleri	190
aaa. Kast.....	190
bbb. İhmal.....	191
d. Uygun İlliyet Bağı.....	192
D. Vekâletsiz İş Görmeden Kaynaklanan Dava.....	193
SONUÇ.....	199
KAYNAKÇA	203